

Dingsdag

30 April.

De Beslechting.

Eindelijk is dat Nederlandsch-Belgische vraagstuk beslecht. Eindelijk het wettelijk besluit door de regering vastgehouden, zoo hardnekkig en stevig door hare tolken verdedigd, opgeheven. Eindelijk hebben de onverschillige pogingen der oppositie, voor een gedeelte, gezegvierd. Voor een gedeelte, en helaas slechts voor een gedeelte; want had de regering vroeger gehoor geleend aan hare vermaningen en betoogen; had de regering in tijds de 24 artikelen aangenomen, — zoo had men zich thans niet met veel minder behoeven te vergenoegen; zoo ware de oppositie het land nog veel voordeelijker geweest.

Wat ons echter betreft, wij meenen de geringe mate van doorzicht, waarmede ons de hemel bedeede, en de zwakke pen, welke zuivere vaderlandelijke onopzettende deed, zoo seer te hebben aangewend en gebezigd, dat wij met de laatste woorden van den koning, wij hebben het onze gedaan, wij hebben het onze gedaan. Wij een gewone pen zou zijn te kort geschoten; hebben wij ijzere pennen genomen. En waar gewone inkt te zwak zou zijn geweest, hebben wij alsom in denzelfden gegoten. En toen de zon te vrolijk scheen voor het ernstige werk, en de daglicht te zacht, — toen hebben wij aan den treurigen nacht woorden gevraagd, scherp genoeg om ook in de verhardste boezems te dringen.

Zij die niets kennen dan eigenbaat, zeiden: het geschiedde uit eigenbaat. Zij die niet het kwade haten, maar hen die het hun voordeelige kwaad tegengaan, zij zeiden: wij schreven uit haat. Uit haat! en dan meenden zij, uit haat jegens eenige afgeleefde lieden, krukkenende grijsaards, die wij van hunne ruststoelen wenschten te verjagen. Menschen kunnen zij haten, wier zwakheden zij kunnen zien, en van wier onbillijkheid zij kunnen lijden; maar stelsels kunnen zij niet haten, want stelsels begrijpen zij niet. Zij begrepen niet dat hun stelselmatig preken van volharding, van gerecht geduld en onderworpen geloof, van vaderlijkheid, alle geestkracht zou hebben gedooft bij het volk; dat hun stelselmatig stapelen van schulden op schulden het land onvermijdelijk stortte in een schandelijke bankroet. Zij begrepen niet dat zij, ter mesting van eenige begunstigen, Nederland moreel en materieel uitputteden. Van dat alles begrepen zij niets; en toch zij ons de mannen, welke die stelsels aanwendden en voordroegen, zagen aanvallen, bevroeden zij niet eens dat zulk een stelsel de om de stelsels, en dat de mannen moesten worden gekonst, welke stelsels zelf ongeschikt waren. Zij zagen niet dat de koning, welke stelsels zij kusten, de koning, welke stelsels zij kusten, wijl zij haar niet kan treffen, maar het zij denken den vorstenden, den zwakken, kortzigtigen mensch!

Doch genoeg van hen en ons, tusschen wie Hij eenmaal regte! — Terug tot het vaderland.

Met de eindelijk beslechting van het Belgische geschil, waarbij België in de rij der onafhankelijke staten optreedt, is voor Nederland het volhardings-drama uitgespeeld; een drama, dat misschien voor eenige personen, die daarin eene groot rol vervulden, gansch niet onaangenaam was, maar de massa der ingezetenen duur te staan kwam. Nederland heeft thans afgezien van een moeilijk en kostbaar standpunt in het algemeene staten-stelsel; zijn gewigt is onbeduidend geworden in het Europeische kabinet even als op het Europeische slagveld; maar het kan nog uitmunten door beschaving, door den alouden vrijheidszin, door handel, door de nijverheid en welvaart zijner ingezetenen. Het kan dit, in spijt zelfs van zijne onmetelijke schuld en zijnen slapenden publieken geest, mits het zijnen dommel verlate, en eene Herculische hand de Augias-stallen van voorregt zuivere, en licht en orde brenge in den financielen Chaos.

So felten komt der Augenblick im Leben
Der wahrhaft wichtige ist und groß;

zulk een oogenblik is thans voor Nederland gekomen; wordt er van hetzelve niet behoort partij getrokken, — welligt komt de gunstige geleendheid niet ten tweeden male, en wee dan Nederland!

Men weet hoe, reeds acht jaren geleden, een minister sprak van het wettelijk besluit dat daar was »om in de grondwet van het koninkrijk die wijzigingen te brengen, welke hare toepassing alleen op Noord-Nederland vorderde. Men weet hoe Z. Exc. verhaalde, dat Z. M. dit werk zou doen voorbereiden, en binnen kort aan de Edelmoedige Heeren eene wet over dit onderwerp voordragen zou. Men weet, hoe dat oogenblik echter niets anders dan die woorden des ministers. Doch zoo ooit, dan is thans het oogenblik daar, en onverzuimbaar daar, om onze grondwet te hernieuwen, om orde en zuiverheid in te voeren, om orde en zuiverheid in te voeren.

De vruchten der staatsinstellingen, welke thans in Nederland gelden, heeft men geproefd. Het is tijd, en meer dan tijd om te denken, om te denken, Het zal te bezien staan of men met meer invloed der natio, met een ander stelsel van verkiezingen, ook drie en twintig jaren zal moeten wachten naar regierlijke instellingen en sommige der wetboeken, bij de grondwet beloofd; of men even als thans nog door eene Fransche strafwetgeving, die onze regering tot nog toe slechts scheen te kunnen afwerpen, zal worden beheerscht; of men na 24 jaren dan ook de helft der vruchten hebben verloren en de staatsinstellingen van ons vaderland zal hebben verduddeld.

Dit althans, — en het is zeker niet weinig afdoende, — hebben de vrienden van staatkundige hervorming in Nederland voor, dat zij aan de vrienden van het bestaande kunnen vragen: Wat hebt gij voortgebracht?

TURKIJE.

Konstantinopel, 3 april. De diplomatie is voortdurend in groote bedrijvigheid, om de dreigende uitbarsting van eenen oorlog met *Mehemed-Ali* te verhooeden. Voor eenige dagen moet de Oostenrijksche internuncius eene merkwaardige nota, in dien geest, aan *Nuri-Effendi*, die het departement van buitenlandsche zaken van *Wien* bestaart, hebben gerigt. Ook die nota zou de verklaring bevestigen, dat de *Porte* in geval van oorlog begon, hoe ook de zaken liepen, geene hulp der Oostenrijksche wachten had. Van *Mehemed-Ali* — zou er verder worden gezegd — had de *Porte* niets te vrezen, vermits hem op het ondubbeltzinnigst verklaard was, dat de Europese mogendheden eene vredebreuk van zijne zijde niet dulden, maar de Egyptische vloot, mogt zij met vijandige voornemens de haven van Alexandrië verlaten, vernietigen zouden. — Desniet-tegenstaande is men niet gerust. Vooral lord *Powsonby* en admiraal *Rossin* geven bezorgdheid te kennen. (*Alg. Zeit.*)

RUSLAND.

Riga, 23 april. »De staatkundige horizon,» schrijft men uit St. Petersburg, »verschijnt in den laatste tijd weder ebnigzins duisterder geworden. De door de Engelsche-regering zoo al niet bedrevene dan toch toegelatene openbaarmaking van officiele stukken, gelijk de berigten van den gouverneur-generaal van Engelsch-Indië; waarin Rusland regstreeks beschuldigd wordt van vijandige pogingen tegen die regering, kan wel niet geschikt zijn om de banden van vriendschap tusschen de twee betrokken kabinetten nauwer toe te halen.» (*P. Z.*)

St. Petersburg, 27 april. Den 25sten maart (6 april) had hier de inwijding plaats der nu den Grand-kerker te *Petersburg* te worden aangelegde wijdings-plegtigheid werd vordert *Philareth*. De keizer, de keizerin en de grootprinsen woonden dezelve bij. (*Pet. Zeit.*)

ITALIE.

Rome, 24 april. Sedert eergisteren is het stadsgesprek don *Miguel*, die op de jagt in den omtrek van Nettuno door zes geheel vermomde lieden overvallen en uitgeplunderd werd. Zijne begeleiders, de koetsier van zijnen wagen en een bediende, waren bij de verschijning der roovers terstond verlamd van schrik, hij echter verdedigde zich tot dat hij, door overmagt overweldigd, op den grond geworpen en, naar men zegt, zels gewond werd. De roovers moesten niet weinig verwonderd geweest zijn, in de zakken van eenen »koning» slechts eenige soude en een eenvoudige zilveren horologie te vinden, bij zijne bedienden echter goud en gouden horologies. Het kostbaar jagtgeweer van don *Miguel* werd door de roovers inderdaak mede genomen. De politie tracht hen op het spoor te komen. (*A. Z.*)

DUITSCHLAND.

Uit het Bremensche en Hannoversche wordt geschreeven, dat de regering, niet te vreden met nieuwe verkiezingen eenmaal te hebben zien afwijzen, nogmaals pogingen in het werk stellen wil, om in de tweede kamer handelbaarder afgevaardigden te erlangen. Er is thans sprake van nieuwe kiesers te doen benoemen.

Stuttgart, 28 april. Gisteren heeft de overtocht (*Umslug*) van Z. K. R. den kroonprins naar Ludwigsburg plaats gehad. Er zijn geen bijzondere plegtigheden bij bewerkstelligd, naardien de koning, ter vermijding van het teleoze uitgaven, verzecht had dezelve na te laten.

Brunswijk, 23 april. Bij een hertogelijk besluit van den 15den april zijn de verkiezingen uitgeschreven voor de staatsvergadering, welke den loop des jaars plaats grijpen moet.

PRUISSEN.

PART. CORR. Berlijn, 23 april. » De kerkelijke aangelegenheden en de ondernemingen bemiddeling worden zoo geheim behandeld, dat er bijna niets meer uitgelekt is, dan dat de onderhandelingen, door den geheimraad *Düberg*, gevoerd meer zwaarigheden ontmoeten dan men van de aanwezigheid des aartsbisschops en de persoonlijke zachtzinnigheid van den prelaat wellicht verwachtte. De heer *v. Dunin* moet onbuigzaam volharden bij zijne verwerping der gemengde huwelijken zonder stellige belofte dat de kinderen in het katholieke geloof zullen worden opgebracht, en geenszins geneigd zijn om zich naar de nieuwe wet te rigten. Het zou, naar men zegt, voornamelijk te doen zijn om een vergelijk te treffen, ten gevolge waarvan het elken geestelijke vrij blijven zou de inzegening te geven of te weigeren, indien de belofte der kinder-opvoeding door het bruidspaar afgeslagen wordt; terwijl de staat die bestissing aan elken zielverzorger overlaten wil, verlangt hij voor dezen de gewetensvrijheid en de opheffing van allen dwang van wege humane overheden, gevolgelijk de intrekking van den herderlijken brief en eene, onbevoorwaardelijke, erkenning van dit vergelijk. De afzending van een dergelijken brief aan den minister *von Lottum* overgedragen, die het bijzonder vertrouwen zijner Majesteit geniet. De heer *v. Dunin* heeft verscheidene conferencien met den heer *von Lottum* gehad, doch men verneemt niet dat de aartsbisschop zich geneigder tot inschikkelijkheid toont.

» De academie van kunsten zal eenen nieuwen directeur bekomen, ten gevolge der hooge jaren van den heer *Schadow*. De directeur der academie moet echter niet alleen een voortreffelijke kunstkenner, maar ook een praktisch bekwaam man wezen, daar er veel administratie-zaken aan dien post verbonden zijn. — De Dusseldorpsche schilders hebben op de laatste tentoonstelling proportioneel weinig verkocht, en wijten dit hoofdzakelijk aan de afgunst der Berlijnsche schilders, die hunne stukken slechts plaatsen zouden hebben gegeven. Zij hebben daarom eene zaal gehuurd, waar zij in de aanstaande week eene afzonderlijke tentoonstelling hunner schilderijen zullen openen.

» Het is reeds meermalen ter sprake gekomen, waarom de stad Berlijn geen deel neemt in de spoorwegonderneming, wier wel gelukken toch voor haar vooral eene bron van nieuwe welvaart zou wezen. Thans inzonderheid is dit het geval, nu de toetreding der stad met eene beduidende som de baan naar Stettin in het leven zou roepen; terwijl er thans nog slechts eenige gelden ontbreken om tot de werkzaamheden over te gaan. De schuld ligt echter eenig en alleen in den slechten staat der financiën; want te vergeefs beraadslagen de vaders der stad om een middel te vinden tot dekking van het deficiet, hetgeen evenwel niet mogelijk is, vermits men de lasten niet verminderen kan. Het groote aantal ambtenaren en hunne buitenmatige bezoldiging schijnt steeds het beste middel.

» Een dubbele moord, die eenige dagen geleden in de nabijheid der stad voorviel, wekt de belangstelling. Een koopman, die het vermogen zijner vrouw in speculatiën verloren heeft, staat op het punt zijne vrouw zelve te verliezen, vermits zij zich van den ligtzinnige wil laten scheiden. Hij belegt eene zamenkomst en bezweert haar hem niet te verlaten; toen zij echter bij haar voornemen volhardde, nam hij een mes, stiet het haar in het hart, en sneed zich zelve de keel af.

Keulen, 12 april. Zoo even vernemen wij, dat de kommandanten der tot de 8ste legerafdeeling behorende regimenten bevel ontvangen hebben, om diegenen der opgeroepen reserve-manschappen, welke door de overheden manner woonplaats ten behoeve hunner familie-belangen mochten gereserveerd worden, onverwilt te ontslaan. Wij erkennen in dezen maatregel een nieuwen poging, dat onze betrekkingen met de naburige landen steeds vreedeliever worden; en wij danken daarbij de welwillende inschikkelijkheid der militaire overheid, die het in het tegenwoordig jaargetijde, nu de landbouw zoo veel handen vordert, de manschappen, die men ontboren kan, aan de werkzaamheden des vrede-teruggeeft. (K. Z.)

Kleef, 25 april. Zoo even is aan de hier kantonnerende troepen het bevel uitgevaardigd om naar hunne garnisoonsplaats, Minden, terug te keeren, welke last ook aan het te Göttingen liggende bataljon van het 10de regiment is uitgevaardigd. Het hier in bezetting zijnde bataljon van ons regiment reeds eene maand geleden, vallende de in onze nabijheid liggende 25 man huzaren nog eene maand in bezetting. Het terugkeeren der troepen schijnt in verband te staan met de onderhandelingen van het verdrag tusschen Holland en België, en de in België bestaande strijd. Het oorzaken reeds bestaat om verder voort strooming der onderhandelingen. De vroeger te kennen gegeven ondersteuning, die België inder tusschen tusschen van den heer *Simons*, dan veeleer de broeders *der Nederlandsche Koning*, de opschudding onder de katholieke bevolking hier ter staal heeft veroorzaakt, wordt daardoor bevestigd, dat laatstgemeld geschrift thans door de regering wordt verboden.

Men zegt, dat de schrijver, hiervoer verontwaardigd, voornemens is zich naar Nederland te begeven, in de hoop van aldaar, even als de dichter van *Oproer en priesterdwang*, in eene regterlijke betrekking te worden aangesteld. Naar men wij, zou hij zelfs ook reeds een oog op Arnhem hebben geslagen.

ENGLAND.

Londen, 25 april. De generaal *Sebastiani* is gisteren naar Parijs vertrokken. De baron *de Bourguignon* is de bevestiging van zaakgelastigde van Z. M. den koning der Franschen bij het Belgische hof waarnemen. — Gedurende de afwezigheid van den baron *Bulow*, is de baron *Karel von Werther*, zoon van den Pruisischen minister van buitenlandsche zaken, tot zaakgelastigde van Pruisen benoemd.

— Gisteren middag is aan het Foreign-Office een kabinetraad gehouden. — De baron *Bentinck* is, gedurende de afwezigheid van den heer *Dudel*, tot Nederlandschen zaakgelastigde benoemd.

— In de zitting van het huis der gemeenten van eergisteren, heeft de admiraal *Oodrington* eene motie ingediend, strekkende om geene vermindering in de zeedienst te doen plaats hebben. Deze motie, door de heeren *Wood* en *Hyme* bestreden, doch daarentegen door lord *Ingistrie* en de kapiteins *Pechell* en *Berkeley* levendig ondersteund, is met eene meerderheid van 63 stemmen verworpen.

Parijs, 25 april. Men leest in den *Constitutionnel*.

Wij vernemen dat, terwijl uit alles blijkt dat een linker-centrum-ministerie noodig is, men met ijver aan de vorming van een regter-centrum-ministerie werkt. Dit kabinet zal echter, noch in de kamer, noch bij de natie, eenigen weerklank vinden. Het heeft geen kans van toekomst. De beweging zal zich op nieuw vertooven, en op den dag waarop men de crisis, die sedert twee jaren duurde, geëindigd moest achten, zal zij wederom, doch ernstiger en gevaarlijker, beginnen.

— In den *Courier Français* leest men dienaangaande de volgende bijzonderheden:

De uitwerking der verklaringen, die in de kamer en bij het publiek als beslissend waren voorgekomen, was onbeduidend ten hove. Men werkt, niet eene zondertinge stijfhoofdigheid, aan een doctrinaal ministerie. Wij zeggen niet dat men het zal vermén, want het is gemakkelijker, het onmogelijke te beproeven dan uit te voeren.

De heer *Dupin* heeft gisteren ten hove gedineerd. Men heeft hem op kouderderlei wijzen trachten over te halen om zich, ten aanzien van het ministerie, met den heer *Guizot* te verbinden. De heer *Dupin* heeft al die pogingen met de prijzenswaardigste geestkracht afgeslagen. De ex-president der kamer moet zelfs, als ultimatum, gezegd hebben: »Zoo ver gaat mijn onbestendigheid niet.»

— Dezen morgen heeft de heer *Roger Caillet* ernstig ziek geworden was.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft last gegeven om het verslag van de beraadslagingen, welke den 22sten en 23sten in de kamer der afgevaardigden over de ministeriële crisis hebben plaats gehad, afzonderlijk, en tot een getal van 10,000 exemplaren in 8°. te doen drukken.

— Men zegt, dat de baron *Rothschild* aan Mlle *Rachel* een groot bewijs van belangstelling heeft gegeven. Bij gelegenheid van het benefiet, hetwelk aanstaanden dingsdag ten haren voordeele zal plaats hebben, zou hij 30-loges hebben besproken, en daarvoor 30 bankbiljetten, ieder à 500 franken, betaald.

Parijs, 26 april. Bij voortdaring spreekt men van de instelling van een ministerie, dat, op het regter-centrum steunende, de bestaande de crisis in het belang der behoudende partij zoude oplossen. Van den anderen kant wil men echter weten, dat er pogingen worden aangewend, om eene verzoening tusschen den minister *Stuart* en de heeren *Thiers* en *Guizot* te bewerken.

— Gisteren hield men zich ter bevestiging bezig met eene nieuwe prorogatie der kamers, doch het spreekt van zelf in het oog, dat deze maatregel uit den aard der zaak voor het ogenblik onnoodig is, daar de afgevaardigden zonder bepaling van eenden dag van nadere bijeenkomst zijn gescheiden.

Brussel, 26 april. De dagbladen houden zich voortdurend bezig met de kwestie der Belgische schepen. De Belgische schepen behouden met reden deze kwestie als de belangrijkste van België, en als een belangrijk commercieel lot, en in getal men er niet in mogt stagen zich te verstaan wegens de conversie van het scheepstaarwag, in eene jaarlijksche rente, doen eenige afgevaardigden in België den voorslag, om, in de plaats der globale betaling, de partiele betaling te stellen, dat is te zeggen de terugbetaling van den voldanen tot aansprakelijkheid aan de Belgische schepen, willende men door dezen maatregel de mogendheden straffen, omdat zij niet de afschaffing hebben bevestigd van het op de bevaring der Schelde gelegde regt.

— In Brussel verlangen velen, dat de lastige formaliteiten, die het verkeer van Nederland met België nog belemmeren, reeds dadelijk, immers wat de reizigers betreft, zullen worden opgeheven; doch het schijnt, dat dit ongeraden wordt geoordeeld, zoo lang de ratificatiën van het verdrag niet zijn uitgewisseld.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 27 april. De heer *Scholten* van Oud-Haarlem, president van den raad van justitie op Java, is door zijnen ziekelijken toestand genoodzaakt geworden de terugreis naar het vaderland aan te nemen, en wordt binnen weinige dagen verwacht.

—Heden is het stellige bericht ontvangen, dat diensdag of uiterlijk woensdag aanstaande onze hoofdstad zich met het bezoek van Z. M. zal kunnen verblijden. H. K. H. de prins *Albert van Pruisen* is, naar wij vernemen, het eenige lid van het koninklijk gezin, dat Z. M. herwaarts zal vergezellen. Nopens het verblijf van Z. M. alhier kunnen wij berichten, dat hoogstdezelve woensdag de *voorzitting* van *Hieronimus Jamaan* en van het ballet *de Schoone Slaapster* in den Hollandschen schouwburg, en donderdag die van *Robert, Sans Nom* en *L'art de se pas monter sa garde* in den Franschen schouwburg met zijne hooge tegenwoordigheid zal verrichten. Het Duitschen schouwburg zal Z. M. niet bezoeken.

(Handelsblad.)

(Het is wezenlijk alsof het *Handelsblad* hier niet veel eenten koning, maar van eenen inspecteur der schouwburgers sprak. Z. M. zal waarschijnlijk om ernstiger redenen, dan om wat naar de comedie te gaan, Amsterdam bezoeken.)

Amsterdam, 28 april. Wij vernemen, dat op den 28sten deser van Leenwarden verzonden zijn ses zwarte paarden van echt *Vriessch* ras, beaard, om namens die stad te worden aangeboden aan S. K. H. den erfprins van *Frankrijk*, bij gelegenheid van hoogstdezelvs nabijstaande achtverjaardag. Met den bestaander van de *Lentner*, die Zaterdag den 28sten van daar is vertrokken, zullen zij alhier aankomen, en des waarschijnlijk den 29sten des morgens.

— Bij een deser dagen genomen koninklijk besluit, is bepaald, dat *Zr. Ms. korvet Amphitrite*, gekommandeerd door den kapitein-luitenant ter zee *Tengbergen*, bestemd ter overvoering van den gouverneur-generaal *Syk* naar de West-Indiën, een gedeelte der zeemagt aldaar zal blijven uitsmaken.

— De voorziening in de vacature, ontstaan door het overlijden van den hoogleraar *H. G. van Kampen*, is door de curatoren van het Atheneum alhier aan de regering deser hoofdstad het navolgende drietal aangeboden: de heeren *mr. J. van Lennep*, *mr. H. Beijerman*, hoogleraar aan het Atheneum te Beveren, en *G. D. J. Schotel*, predikant aan de *Lage Zwaluw*.

Gravenhage, 27 april. Er worden in deze residentie onderscheiden toebereidselen gemaakt, tot plegtige viering van den verjaardag van Z. Keiz. H. den grootvorst van Rusland, die aanstaanden maandag invalt. Onder anderen is er eene prachtige maaltijd voor het hotel van Z. K. H. den prins van *Oranje*, alwaar de grootvorst zijnen intrek heeft genomen, opgericht, die maandag avond zal worden verlicht.

— Wij vernemen nader, dat het alsnu zeker is, dat Z. K. H. prins *Hendrik*, de derde zoon van Z. K. H. den prins van *Oranje*, vergezelschapert door den prins *van Saksen*, met den grootvorst troonopvolger van Rusland, naar *Gravenhage*, en van daar op maandag den 29sten van deszelfs vaderland, naar *Amsterdam*, en van daar op woensdag den 31sten van deszelfs vaderland, naar *Amsterdam*.

Prins *Hendrik* zal bij H. M. de koningin-widwe *Jugoslav* ook afleggen; doch maar weinige dagen in Londen vertoeven.

Arnhem, 29 april. Wij vernemen, dat, te rekenen van den eersten der volgende maand, alhier het lokaal tot entreposering van lange den Rijn doorgevoerd wordende goederen zal geopend worden, en dat daartoe het beoostenste gedeelte van het oude stadswaaggebouw, naar behooren, is ingerigt.

Mengelwerk.

Over het artikel: De Schuldverdeling, in den Avondbode; benevens eenige algemeene aanmerkingen over de dagbladen der hoofdstad.

(Vervolg van No. 37.)

In de 1ste kolom van het onderhavige artikel des *Avondbode* lezen wij: »Het schijnt ons eeren duidelijk toe, dat de betaling daarvan (vijf miljoen) de eerste maal, niet anders moet of kan geschieden, dan van land tot land, dat is van de Belgische aan de Nederlandsche schatkist.» Dus heeft de Nederlandsche schatkist toch wel wat daarmede te doen. Springt men echter tot den op zijde er van in de 2de kolom staanden regel over, zoo leest men: »Naar ons inzien heeft de staat volstrekt niets van België te verkrijgen, ten zij de ontlasting van dat gedeelte der halfjaarlijkse interestbetaling van de 2½ pCt. schuld, met hetwelk België, naar land van het traktaat, belast blijven.» Van de twee dingen een: of de staat (Nederland of Holland) heeft de vijf miljoen jaarlijks van België te verkrijgen, of niet. In het eerste geval rust die verplichting op België voor onbepaalden tijd (want het traktaat is niet tijdelijk); in het laatste geval heeft Holland de som ook niet eens van België te verkrijgen.

»Zoude men dan, — vraagt de *Avondbode*, — van de regering verwachtten, dat zij aan de eigene ingezetenen effekten te koop zou veilen, van welke zij zich juist daarom zou ontdoen, omdat zij er geen genoegzaam vertrouwen in stelde?»

Zoodanig voorstel is, onzes wetens, nergens gedaan en men zou hetzelfde ten hoogste moeten afkeuren, al ware het alleen uit het oogpunt, dat de regering geen handel behoort te drijven. Indien dit in sommige landen is geschied, of indien het publiek ook maar slechts gefluisterd heeft van beleeningen, prolongatiën, verkoopen van effekten of andere soortgelijke transactiën, door de agenten van het bestuur bewerkstelligd; — ten alle tijde was de indruk op het crediet van den staat allernadeligst: want de geldschieters begrijpen zeer wel, dat zulke gehemmelde operatiën nimmer ten voordeele van 's rijks schatkist strakken. Het koninkrijk *Beieren*, dat gedurende de krijgjaren en kort na den vrede tot zulke maatregelen toevlugt nam, zag, in weerwil van deszelfs uitgebreide kredietmiddelen, zijne 5 pCts. schuldbrieven allengs tot 40 pCt. dalen; sedert, onder eenige stiging der omstandigheden en onder een wijs beleid, die dubbelzinnige operatiën ten eenemale hebben opgehouden, zijn deze 5 pCts. schuldbrieven niet slechts allengs tot boven pari geklommen, maar zelfs alle — in weerwil dat hunne som, ten gevolge der vermeldde operatiën, vrij aanzienlijk was geworden — afgelost; en thans worden de drie en een half pCts. schuldbrieven van dien staat met opgeld betaald. — Maar wij zouden die te koop veiling ook nog daarom moeten afkeuren, omdat de in het werkje *Holland en België*, voorgestelde wijze van afdoening veel grooter voordelen aan het rijk belooft. Intusschen, naardien men van twee kwaden het kleinste moet kiezen, zoo dunkt ons de verkoop, of, om de uitdrukking van den *Avondbode* te bezigen, de te koop veiling der rente ten laste van België nog verkiesliker boven die uitkomst, dat de staat zelf jaarlijks vijf miljoen gulden van België hebbe te ontvangen. Het zoude overbodig zijn hier al de swaargheden op te tellen, waarmede de inning dier som zou kunnen gepaard gaan; want, zoudt men de voorpartikuliere houders dier rente veel minder zouden te verhooren. Wanneer de vijf miljoen gulden jaarlijkse rente ten laste van België, door de aankoop van het koninkrijk der Nederlanden verkocht, in den sigendom van vele duizenden van bezitters zullen zijn overgegaan, waarvan hoogst waarschijnlijk een aanzienlijk gedeelte tot de met België meest bevriende staten zal behooren, of wanneer ingezetenen van België zelve er van meester zullen zijn geworden, zoude België door de niet-betaling veel minder Holland dan zijne vrienden, en eigene staatsburgers benadeelen; dat de regering de Belgische rente afsluitend aan eigene (Nederlandsche) ingezetenen veilen en hun tevens verbieden zal, ze verder te cederen, — want anders zouden deze stellig voor een groot gedeelte buiten 's lands gaan, — is een denkbeeld, dat allereerst door de financiers van den *Avondbode* kan worden geopperd.

Het eerste artikel van den *Avondbode* eindigde alsoo. »Waar het eigenlijk op aankomt, is eeniglijk, hoe de overbrenging (TRANSFERMENT (1)) van het Nederlandsche debet op het Belgische debet te verstaan zij. En dit ook kan niet de minste dubbeltinnigheid hebben, gelijk wij in een volgend artikel ten overvloede nog verder zullen aantoonen.» Bij de steeds zoo hoog opgevijze vaderlandsliefde van den *Avondbode*, en ten gevolge van het belangverwekkende opschrift: de *schuldverdeling*, waren wij wel geregigd, in een van de volgende vertoogen eenige toelichting, hoe oppervlakkig het artikel des *Avondbode* te verstaan was, en waarom de oplossing eenen onberekenbaren misstand oplettende rijken moet dit oeffenen; wij hebben echter met de enkele gedachte, niet een enkel woord kunnen opspreken. In België, waar de journalistiek vijandig aan de aanspreuk: het zal wel te regt komen, zich, integendeel, het zij te regt of ten onrechte, eenige eigene gedachten nopens de algemeene belangen veroorlooft, en deze aan de bevolking mededeelt, — in België werd niet alleen het boekje: *Holland en België*, vertaald, maar eenige dagbladen, die, volgens hun stelsel, zich bezwaarlijk met de daarin uitgedrukte denkbeelden kunnen vereenigen, hebben hetzelfde, zich eene wederlegging voorbehoudende, nogtans geheel overgenomen, en door de, op weinige uitzonderingen na, zeer juiste vertaling getoond, dat zij de Nederlandsche taal ten minste even kundig zijn, als de *Avondbode*, die niets dan de wettelijke schijnt te vinden; dat hetgeen in minnigzaamheden en is geopperd. — Maar indien het onderwerp in België als hoogstbelangrijk beoordeeld wordt, hoe veel te meer moet dit niet in Holland het geval zijn, waar uit bekende reden al het geen den financiën toestand van het rijk kan verbeteren, de meeste oplettendheid, de zorgvuldigste overweging overwaardig is!

De *Avondbode* was hier op eene harde proef gesteld. Hij kon het voorstel van den schrijver aan eene scherpe kritiek onderwerpen: of goedkeuren of afkeuren, en zoo mogelijk een beter voorstel te berde brengen; en zoo doende een blijk van belangstelling in het welzijn van den staat geven. of hij kan ook de gelegenheid te baat nemen, om zes of acht regels, welke uit een vertoog in het *Algemeen Handelsblad* in het werkje zijn overgenomen, tot onderwerp van een heir van vijftien te maken. Het behoeft niet gezegd te worden, welke van die wegen de beste is.

(1) Een door den *Avondbode* ter verklaring van de overbrenging der schulden te gebruiken Fransch woord, in den *Dictionnaire de l'Académie* niet te vinden.

